
การทำป้ายชื่อพรรณไม้

เรียบเรียงโดย: อรุณรัตน์ มีกิจเจริญโรจน์

หน่วยปฏิบัติการพฤกษศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ อพ.สธ.

วัตถุประสงค์ของการทำป้ายชื่อพรรณไม้

1. รู้จักวิธีการสืบค้นข้อมูลทางพฤกษศาสตร์ที่ถูกต้อง
2. ทำความรู้จักกับพรรณไม้ที่อยู่รอบตัว
3. สามารถสัมผัส ใกล้ชิด และเกิดความรักต่อพืชพรรณ

ป้ายชื่อพรรณไม้ สามารถทำได้ 2 รูปแบบ คือ

1. **ป้ายชื่อพรรณไม้ชั่วคราว** เป็นสื่อการเรียนรู้ขั้นต้น ประกอบด้วย : หมายเลขรหัสพรรณไม้ (เฉพาะ 3 ตัวสุดท้าย) ชื่อพื้นเมือง (ชื่อที่เรียกกันในท้องถิ่นนั้นๆ) นอกจากนี้ยังอาจมีข้อมูลการใช้ประโยชน์ (อาจจะได้จากการศึกษาเอกสารอ้างอิง จากประสบการณ์ หรือสอบถามผู้รู้)

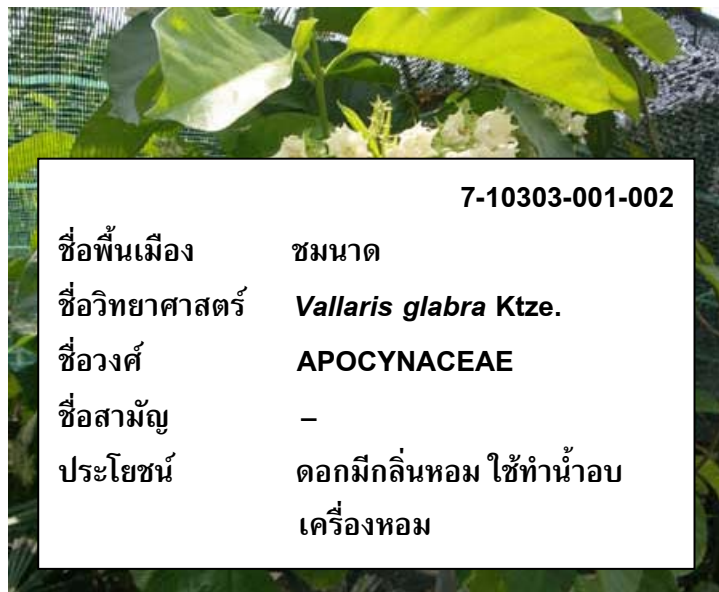

ป้ายชื่อพรรณไม้ชั่วคราว มีหมายเลขรหัส และชื่อพื้นเมือง

ป้ายชื่อพรรณไม้ชั่วคราว มีหมายเลขรหัส ชื่อพื้นเมือง และประโยชน์

2. ป้ายชื่อพรรณไม้สมบูรณ์ ประกอบด้วย : หมายเลขรหัสพรรณไม้ ชื่อพื้นเมือง ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อวงศ์ ชื่อสามัญ และประโยชน์ ป้ายชื่อพรรณไม้สมบูรณ์นี้จะทำได้ก็ต่อเมื่อทะเบียนพรรณไม้ของโรงเรียนได้รับการตรวจสอบและแก้ไขจนถูกต้องแล้วจากนักพฤกษศาสตร์ จึงจะสามารถนำข้อมูลของชื่อพรรณไม้ที่ถูกต้องไปใส่ในป้ายชื่อพรรณไม้สมบูรณ์ได้ ดังนั้นหากว่าทะเบียนพรรณไม้ยังไม่ได้รับการตรวจสอบแก้ไข ทางโรงเรียนจะต้องจัดทำป้ายชื่อพรรณไม้ชั่วคราวไปก่อน

ป้ายชื่อพรรณไม้สมบูรณ์

องค์ประกอบของป้ายชื่อพรรณไม้สมบูรณ์

อย่างน้อยที่สุดป้ายชื่อพรรณไม้แต่ละป้ายต้องมีองค์ประกอบครบถ้วน ดังต่อไปนี้ :

1. รหัสพรรณไม้ อยู่ทางมุมบนขวาของป้าย
2. ชื่อพื้นเมือง
3. ชื่อวิทยาศาสตร์
4. ชื่อวงศ์
5. ชื่อสามัญ
6. ประโยชน์

ถึงแม้ว่าบางหัวข้อจะไม่มีข้อมูล ก็ต้องใส่หัวข้อไว้
แล้วใส่เครื่องหมาย (-) ตามหลัง

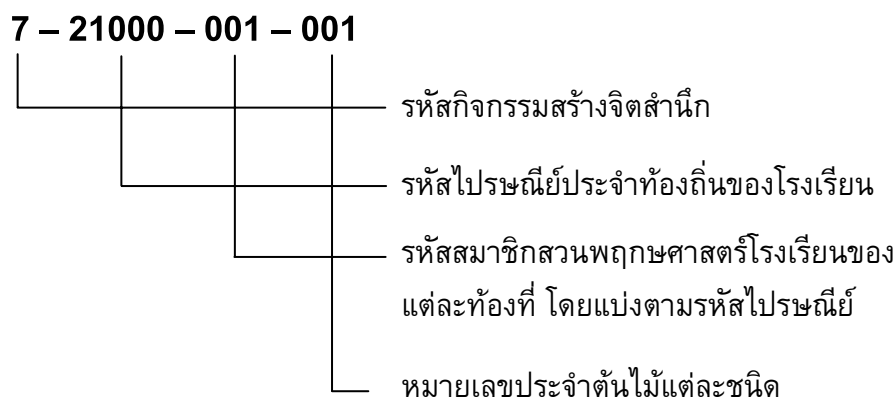
นอกจากหัวข้อที่กำหนดข้างต้นนี้ (ซึ่งจะต้องมีครบถ้วน) แล้ว ผู้จัดทำป้ายพรรณไม้สามารถเพิ่มเติมหัวข้ออื่นๆ ได้อีกด้วย เช่น ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ (ใส่ข้อมูลโดยสังเขป) นิเวศวิทยา การกระจายพันธุ์ การขยายพันธุ์ โทษ ฯลฯ

ป้ายพรรณไม้ทุกป้ายของต้นไม้ทุกต้นจะต้องมีรูปแบบเดียวกัน คือ มีลำดับการเรียงหัวข้อเหมือนๆ กัน และหากมีการเพิ่มเติมหัวข้ออื่นๆ นอกเหนือไปจากหัวข้อหลัก ในป้ายพรรณไม้ทุกๆ ป้ายก็ต้องมีเหมือนๆ กัน (บางหัวข้อที่ไม่มีข้อมูล ก็ต้องใส่หัวข้อไว้ แล้วใส่เครื่องหมาย -) อย่างไรก็ตาม ในเรื่องของความหลากหลายของขนาด รูปร่างของป้าย วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ หรือการออกแบบ การตกแต่งป้าย ผู้จัดทำมีอิสระในการคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ แต่เน้นว่า ป้ายพรรณไม้ต้องมีความชัดเจน กงทน และมีข้อมูลที่ถูกต้อง

1. รหัสพรรณไม้

ต้องเป็นรหัสตัวเลข 12 หลัก ประกอบด้วย รหัสกิจกรรมสร้างจิตสำนึก (7) – รหัสไปรษณีย์ประจำท้องถิ่นของโรงเรียน – รหัสสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน – หมายเลขประจำต้นไม้แต่ละชนิด

ตัวอย่าง

2. ชื่อพื้นเมือง

ใส่ชื่อพื้นเมืองตามที่เรียกกันในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ พืชชนิดหนึ่งๆ สามารถมีชื่อพื้นเมืองได้หลายชื่อ ข้อพึงควรระวัง คือ หากชื่อพื้นเมืองที่เรียกกันในท้องถิ่นนั้นเป็นชื่อภาษาท้องถิ่นที่แปลก หากทราบว่าชื่อพื้นเมืองโดยทั่วไปหรือชื่อที่เรียกกันในภาคกลาง ควรจะใส่มาด้วย เพื่อนักพฤกษศาสตร์ที่ตรวจสอบสามารถทราบได้ว่าเป็นต้นอะไรกันแน่ (นักพฤกษศาสตร์จะทำการตรวจสอบความถูกต้องของชื่อพื้นเมืองตั้งแต่ตอนที่ตรวจทะเบียนพรรณไม้ โดยเปรียบเทียบชื่อกับ

ภาพพรรณไม้ที่โรงเรียนแนบมาพร้อมทะเบียน ว่าชื่อกับต้นไม้ตรงกันหรือไม่) นอกจากนี้จะต้อง
ระวังในเรื่องของการสะกดคำให้ถูกต้องด้วย

3. ชื่อวิทยาศาสตร์ (= ชื่อพฤกษศาสตร์)

ชื่อวิทยาศาสตร์ที่จะใส่ในป้ายชื่อพรรณไม้สมบูรณ์นั้นจะต้องอ้างอิงจากทะเบียนพรรณไม้
ซึ่งได้รับการตรวจสอบแก้ไขจากนักพฤกษศาสตร์แล้ว

สำหรับพืชแต่ละชนิดนั้น ชื่อวิทยาศาสตร์ที่ถูกต้องจะต้องมี :

- มีครบ 3 ส่วน คือ ชื่อสกุล คำระบุชนิดและชื่อผู้ตั้ง
- ชื่อสกุลเป็นตัวใหญ่
- ชื่อสกุลและคำระบุชนิดเป็นตัวเอนหรือขีดเส้นใต้
- ชื่อผู้ตั้งชื่อพรรณไม้ไม่เป็นตัวเอนหรือไม่ขีดเส้นใต้

4. ชื่อวงศ์

ชื่อวงศ์ที่จะใส่ในป้ายชื่อพรรณไม้สมบูรณ์ ต้องอ้างอิงจากทะเบียนพรรณไม้ ซึ่งได้รับการ
ตรวจสอบแก้ไขจากนักพฤกษศาสตร์แล้ว ชื่อวงศ์ที่ถูกต้องจะสามารถเขียนได้ 2 รูปแบบ คือ เขียน
เป็นอักษรตัวตรงธรรมดา ขึ้นต้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ แล้วตามด้วยพิมพ์เล็ก หรืออาจเขียนเป็นตัวพิมพ์
ใหญ่ทั้งหมดก็ได้ ทั้งนี้จะต้องระมัดระวังมากอีกเรื่องคือ ตัวสะกด

5. ชื่อสามัญ

ชื่อสามัญเป็นชื่อภาษาอังกฤษ ซึ่งไม่จำเป็นว่าพืชทุกชนิดต้องมีชื่อสามัญ โดยมากแล้วจะ
เป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ หรือพืชการค้า ที่มีชื่อสามัญ

ชื่อสามัญนี้สามารถสืบค้นได้จากหนังสือ “ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย เต็ม สมิตินันท์”
หรือจากเอกสารอ้างอิงอื่นๆ

การเขียนชื่อสามัญให้เขียนเป็นตัวตรงธรรมดา ขึ้นต้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ แล้วตามด้วยพิมพ์
เล็ก ในกรณีที่มีมากกว่าหนึ่งวรรคตอน วรรคที่สองอาจขึ้นต้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่หรือพิมพ์เล็กก็ได้
นอกจากนี้จะต้องระมัดระวังในเรื่องการสะกดคำชื่อสามัญให้ถูกต้อง

6. ประโยชน์

ข้อมูลการใช้ประโยชน์นั้นอาจจะได้มาจากประสบการณ์ จากการสอบถามผู้รู้ หรือจากการ
ค้นเอกสารอ้างอิงต่างๆ ทั้งนี้จะต้องพึงระวังว่าข้อมูลที่ใสมานั้นเป็นการใช้ประโยชน์จริงๆ ไม่ใช่
เอาข้อมูลลักษณะวิสัย (มักจะพบเป็นข้อผิดพลาดบ่อยๆ ในป้ายชื่อพรรณไม้) หรือข้อมูลอื่นๆ มาใส่
ต้องระมัดระวังด้วยว่าข้อมูลการใช้ประโยชน์นั้น ถูกต้องตรงกับชนิดของพรรณไม้

วัสดุอุปกรณ์สำหรับทำป้ายชื่อพรรณไม้

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ทำป้าย

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า ผู้จัดทำมีอิสระให้การใช้ความคิดสร้างสรรค์ ในเรื่องของ ออกแบบรูปร่างและขนาดของป้ายชื่อพรรณไม้ วัสดุที่นิยมใช้ในการทำป้าย ได้แก่ กระดาษ แผ่นพลาสติก ฟิวเจอร์บอร์ด ไม้ เซรามิก ขวดหรือแกลลอนพลาสติก ฯลฯ ไม่ว่าจะเลือกใช้อะไรก็ตาม สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงในการเลือกวัสดุอุปกรณ์สำหรับทำป้าย คือ “ความชัดเจน กงทน และ ความถูกต้องของข้อมูลบนป้าย” ตัวหนังสือบนป้าย ไม่ว่าจะใช้การพิมพ์หรือการเขียนด้วยลายมือ จะต้องมีขนาดที่เหมาะสม ชัดเจน อ่านง่าย ไม่เลอะเลือนได้ง่ายไม่ถูกแดดหรือฝน ตัวอย่างเช่น หากเลือกใช้กระดาษทำป้าย จะต้องหุ้มหรือเคลือบด้วยพลาสติก เพื่อป้องกันไม่ให้ตัวป้ายเปียกน้ำ หรือตัวหนังสือเลอะเลือนไป เป็นต้น